

Centraal Bureau

Medewerkers

In 1996 was het een komen en gaan van medewerkers bij het Centraal Bureau.

Wouter van Steenis, die sedert april 1995 in dienst was, verliet ons per 1-4-96 om bij Natuurmonumenten te gaan werken. Hoewel we erg gehoopt hadden op een verlenging van zijn aanstelling, bleken de financiële middelen daartoe helaas onvoldoende. Vanaf 1 april nam ondergetekende weer al zijn taken over. Een mooie gelegenheid om Wouter nog eens voor zijn enorme inzet en werklust te bedanken.

Miep van Seeters is helaas ook het hele jaar 1996 wegens ziekte afwezig geweest.

Op 18 maart werd **Marian Out-van der Kroft** voor 50% (alle ochtenden) bij het Centraal Bureau aangesteld. Zij neemt een deel van de taken van Miep van Seeters over en is daarnaast vooral de EIS-databankbeheerder. Geleidelijk heeft zij veel werkzaamheden aan de databank van ondergetekende overgenomen. Diverse coördinatoren en medewerkers hebben al iets van haar activiteiten bemerkt. Vanaf december 1996 is haar tijdelijk contract omgezet in een contract voor onbepaalde tijd.

Gedurende 1996 waren diverse medewerkers kortere of langere tijd in dienst van de Stichting EIS actief binnen kortlopende projecten:

André van Loon van 15 februari tot 15 april voor het deelproject 'mieren' Flora en Fauna 2030.

Baudewijn Odé van 1 maart tot 1 april en **Arjan Stroo** van 1 juli tot eind augustus om delen te schrijven voor het jaarboek *Natuur 1997*. Arjan verrichte bovendien veldwerk ten behoeve van het IKC.

Arjan Stroo was verder in oktober in dienst van het NNM gestationeerd bij het Centraal Bureau om het bestand zoetwatermollusken te 'herstellen'.

Van november 1996 tot en met februari 1997 zijn **Arjan Stroo** en **Roy Kleukers** tijdelijk bij EIS in dienst om te werken aan het databestand van libellen (opdracht IKC). Bovendien werken zij aan publikaties: deze Nieuwsbrief en twee nummers van de Nederlandse Faunistische Mededelingen.

Marcel Wasscher werkt in dezelfde periode aan de Rode Lijst van libellen. Marcel was bijna het hele jaar in dienst van EIS, om werkzaamheden uit te voeren bij Natuurmonumenten (1 maand) en de Gemeentewaterleidingen Amsterdam (7 maanden).

Menno Reemer, student Biologie aan de VU, beëindigde in mei zijn stage aan het zweefvliegengeslacht *Epistrophe*. Zijn verslag wordt bewerkt als een artikel voor de Nederlandse Faunistische Mededelingen.

Activiteiten in 1996

Zoals ook al blijkt uit de lijst medewerkers hierboven, waren er vorig jaar erg veel activiteiten. Veel van de werkzaamheden stonden in het teken van het voorbereiden van publikaties die pas in 1997 zullen verschijnen. De omvang van die werkzaamheden was zodanig dat andere reguliere activiteiten wel eens wat in de knel kwamen. Ook het vertrek van Wouter van Steenis en de voortdurende ziekte van Miep van Seeters betekenden een terugslag. Gelukkig betekende de aanstelling van Marian Out dat het bestandsbeheer weer goed op de rails gezet kon worden: daar is nu vrijwel geen achterstand meer.

Een korte opsomming van de voornaamste activiteiten:

Atlassen. Het maken van een omvangrijk boek als de atlas sprinkhanen en krekels blijkt telkens weer een omvangrijker klus dan

aanvankelijk wordt gedacht. Ook wij hebben dat ondervonden. In elk geval werd door ondergetekende in 1996 erg veel tijd aan het klaarmaken van nog onvoltooide hoofdstukken en redigeren van de rest besteed. Elders meer over dit boek.

Rode Lijsten. Het in 1995 in concept gereed gekomen basisrapport voor de Rode Lijst Sprinkhanen en krekels kwam in 1996 klaar. Het ligt nu klaar om gedrukt te worden. De presentatie en publicatie is uitgesteld omdat de atlas van de sprinkhanen eerst moest verschijnen. Eind 1996 werd begonnen aan de Rode Lijst Libellen, eveneens in opdracht van het IKC-Natuurbeheer. We proberen nu in 1997 beide Rode lijsten tegelijk gepresenteerd te krijgen.

Jaarboek Natuur. Evenals in 1995 werken alle PGO's samen aan een jaarboek met belangrijke resultaten uit hun eigen onderzoek. Het betreft vooral gegevens over trends van bedreigde soorten. Omdat deze gegevens door het IKC-Natuurbeheer gebruikt gaan worden in het vervolg op hun rapporten 'Toestand der Natuur' (de Natuurverkenningen), werd het werk door het IKC gefinancierd. Vanuit EIS zijn bijdragen geschreven over libellen (Arjan Stroo), sprinkhanen en krekels (Baudewijn Odé), zoetwatermollusken (Rykel de Bruyne) en loopkevers (Hans Turin, zie p. 3).

Project Fauna en Flora 2030. In vervolg op een eerdere fase, waarin EIS over libellen publiceerde (zie nieuwsbrief 22: 9), gaf het ministerie van VROM opdracht om bij verschillende milieuscenario's uit te zoeken hoe de mierenfauna zich zal ontwikkelen. Het project werd uitgevoerd in samenwerking met de Vlinderstichting. Ook de loopkeverwerkgroep werkte aan dit project mee (p. 3).

Libellen. Er waren veel activiteiten op het gebied van libellen, behalve het al genoemde jaarboek en de Rode Lijst, ontving EIS de opdracht van het IKC-Natuurbeheer om de databank met oude gegevens zoveel mogelijk te completeren (zie bij werkgroepen).

De jeugdbonden voor natuurstudie hebben de afgelopen jaren een groot gegevensbestand van libellen opgebouwd. In 1996 heeft de uit de jeugdbonden voortkomende libellencommissie met EIS afspraken gemaakt over het gezamenlijk maken van een atlas. Deze zal in 1998 klaar moeten zijn; er is financiële ondersteuning aangevraagd. Ook is er een samenwerkingsovereenkomst in de maak tussen EIS, de Vlinderstichting en een nieuwe organisatie waarin de EIS-werkgroep, De Nederlandse Libellenonderzoekers (NLO) en de libellencommissie van het jeugdbondsproject op zullen gaan. Deze overeenkomst betreft het toekomstig onderzoek aan libellen en bestandsbeheer.

Zoetwatermollusken. Eind 1995 is de harde schijf van één van de EIS computers gecrashed, waarop het bestand met zoetwatermollusken stond. Aangezien herstellen niet mogelijk bleek, en van de nieuwste versie geen backup bestond (een typisch geval van de wet van Murphy: meestal maakten we een backup, behalve nu...) moesten de nieuwste gegevens opnieuw aan het hoofdbestand toegevoegd worden. Dat is nu vrijwel klaar. De bedoeling is om in 1997 een boek uit te geven over zoetwatermollusken met kaartjes uit dit bestand.

Sprinkhanen. Naast de werkzaamheden om de atlas te voltooien en de Rode Lijst, schreef Baudewijn Odé een artikel voor een speciaal nummer van *De Levende Natuur* waarin alle PGO's zich presenteerden. Zie p. 10.

Nederlandse Faunistische Mededelingen. In 1996 werd nr 6 (atlas *Stenus*) grotendeels gelayout. Het lukte helaas niet hem nog hetzelfde jaar te laten verschijnen. Dat zal nu vroeg in 1997 gebeuren. De redactie heeft nog diverse manuscripten in bewerking. **Tenslotte** heeft het bureau allerlei kleine opdrachten, zowel van derden, als coördinatoren en medewerkers uitgevoerd.

En in 1997...

Naast de verhuizing (zie hierna) en de reguliere werkzaamheden zal ook 1997 weer een keur van activiteiten kennen. Van groot belang is de afspraak om een drietal boeken in de serie Nederlandse Fauna gepubliceerd te krijgen. Om het redactiewerk daarvan soepel te laten verlopen heeft het Nationaal Natuurhistorisch Museum geld gereserveerd om ondergetekende voor een deel van zijn werkzaamheden voor het bureau te laten vervangen. Op dit moment wordt aan de invulling van die vervanging gewerkt.

Een greep uit de plannen:

- 2 nieuwsbrieven, waarvan dit de eerste is
- een werkgroependag
- verschijnen van 3 delen Nederlandse Faunistische Mededelingen.
- bestandswerk aan de libellenbestanden ter voorbereiding van de atlas
- presentatie van twee Rode Lijsten (sprinkhanen/krekels en libellen)
- voltooiën van de plaatsnamenlijst en beschikbaarstelling aan medewerkers
- maken verspreidingskaarten e.d. ten behoeve van de boeken over zoetwatermollusken en loopkevers
- opschonen databank en converteren naar uniform formaat

Verhuizing

Ja, u leest het goed, EIS gaat verhuizen. Zoals we al in nieuwsbrief 24 berichten (p. 13) is het Nationaal Natuurhistorisch Museum bezig met nieuwbouw. Dit jaar zal die nieuwbouw klaar zijn, naar verwachting in april, door vorst mogelijk iets later. De nieuwe permanente exposities worden in het voorjaar van 1998 geopend, voor die tijd zullen alle medewerkers en een groot deel van de collecties verhuisd moeten zijn. Hoewel we de datum nog niet precies weten, kunt u ervan uitgaan dat het EIS-bureau in 1997 overgaat naar de nieuwbouw aan de Darwinweg/Pesthuislaan. Dit is vlak achter het Academisch Ziekenhuis, en minder dan 5 minuten lopen van het Centraal Station van Leiden. In de volgende nieuwsbrief meer.

Hoewel we proberen de service aan ieder zo goed mogelijk te blijven geven, zal de verhuizing zeker betekenen dat we gedurende een bepaalde tijd moeilijker te bereiken zijn, en een bepaalde tijd alle andere werkzaamheden stil liggen.

E-mail adres

Sinds kort zijn de medewerkers van EIS ook per E-mail te bereiken. Voor algemene zaken kunt u het beste het algemene EIS-adres benaderen. De adressen van tijdelijke medewerkers zijn natuurlijk alleen te gebruiken gedurende hun aanstelling hier.

EIS@nnm.nl
nieuwerkerken@nnm.nl
out@nnm.nl
wasscher@nnm.nl
stroo@nnm.nl
kleukers@nnm.nl

Voor andere medewerkers van het NNM geldt een gelijksoortige adressering: achternaam@nnm.nl. Voorvoegsels worden weggelaten.

Bereikbaarheid bureau EIS

Hoewel het bureau in principe bijna altijd te bereiken is, willen we een ieder vragen zich zoveel mogelijk aan de volgende richtlijnen te houden.

Bestellingen: graag schriftelijk (formulier!) of per e-mail. Betalingen na ontvangst nota.

Inlichtingen over bestand, EIS algemeen, etc. Telefonisch elke dag van 9.00-12.30 op 071-5162670. Marian Out is degene die binnenkomende vragen in eerste instantie behandelt. Zij is alleen 's ochtends aanwezig. In dringende gevallen kunt u ook 's middags bellen, behalve vrijdag. Bij vragen die niet direct antwoord behoeven kunt u overwegen e-mail te gebruiken (aan: eis@nnm.nl).

Een tip: We krijgen als Centraal Bureau veel verzoeken, vragen en opmerkingen. Indien U snel antwoord wilt krijgen helpt het als U per brief of e-mail slechts één onderwerp behandelt. Dat vergemakkelijkt voor ons het beantwoorden en het opbergen van de correspondentie. Bij brieven kunt U natuurlijk meer vragen op verschillende bladzijden in één envelop stoppen.

Inlichtingen over speciale diergroepen: werkgroep-coördinatoren (zie laatste pagina)

Inlichtingen over beleid: bestuur EIS, secretaris A.W.M. Mol, Marie Koenenstraat 12, 5242 EA Rosmalen. Tel. 073-5219621 (buiten kantooruren).

Insturen formulieren: aan coördinator of gratis aan: EIS-NL, Antwoordnummer 10430, 2300 WB Leiden

Erik J. van Nieuwerkerken

[programmatuur, vervolg van p. 13]

worden. Er is ook een batch programmaatje om een hele serie te draaien. Op de bio-software homepage (zie boven) is een menu-shell beschikbaar, waarmee Stipt geheel met de muis te bedienen is. Gratis te verkrijgen bij: IKC-Natuurbeheer, Postbus 30, 6700 AA Wageningen, 0317-474814 (P. Frigge); fax. 0317-474932.

CARTO FAUNA-FLORA (Barbier & Rasmont 1996). Een karteringsprogramma om verspreidingskaarten van elk willekeurig deel van de wereld te maken. Werkt onder MS-DOS. Hoewel vrij traag, is de kartering erg goed. Alles gebaseerd op geografische coördinaten, ook de verschillende meegeleverde kaarten. Hierdoor zijn kaarten te koppelen en projecties te veranderen. Kaarten uitgevoerd als PS files, om te zetten met meegeleverde GHOSTSCRIPT naar EPS. Programma meertalig, o.a. Nederlands. Invoer met ASCII files per soort, er is een edit programma en een shell onder Windows beschikbaar (CFF-EDIT), waarmee zulke files makkelijk te maken zijn. Bovendien heeft CFF-EDIT de mogelijkheid om allerlei coördinaten stelsels om te zetten. Prijs US \$ 120. Demo-versie van home-page te downloaden. Yvan Barbier & Pierre Rasmont, Laboratoire Zoologie, Université de Mons-Hainaut, Avenue Maistriau, 19, B-7000 Mons België, fax. 00-31-65373054.

e-mail: Yvan.Barbier@UMH.AC.BE.
http://panoramix.umh.ac.be/~zoologie/rasmont.html.

DMAP for Windows (Alan Morton). Een karteringsprogramma voor Windows, speciaal gericht op de Britse eilanden, maar met karteringsmogelijkheden voor hele wereld. Bij ons nog geen ervaring mee, maar wordt in Groot-Brittannië op grote schaal gebruikt. Prijs GB £ 70.

DMAP information pages: <http://www.compulink.co.uk/~dmap/>.

TranCoor 2.3 (Van Veen 1996). Hulpprogramma onder Windows om Nederlandse coördinaten van verschillende systemen te transformeren. Gratis te downloaden van biosoftware home-page (zie onder) en binnenkort via EIS verkrijgbaar.

Erik J. van Nieuwerkerken